

Računalniški praktikum I

Osnovni ukazi v Linuxu (2)

Vida Groznik

Iskanje in urejanje/sortiranje

- find
iskanje dokumentov v direktorijски hierarhiji

Najprej določi direktorij ki služi kot vhodna pozicija iskanja. Iskanje se izvede rekurzivno.

Za iskanje po **imenu**, uporabimo stikalo *–name*.

Za iskanje po **vrsti** datoteke, uporabimo stikalo *–type*.

Za iskanje po **spremembi časa**, uporabimo stikala *–mtime*, *-ctime*, *-atime*, *-mmin*, *-cmin*, *-amin* (in dodamo čas, ki nas zanima)

(m – modified, c – changed, a – accessed; *time* je določen v dnevih in *min* v minutah)

Iskanje in urejanje/sortiranje

- locate

Ukaz Locate izvede iskanje v bazi podatkov, ki se ustvari enkrat na dan z uporabo ukaza *updatedb*.

Pri indeksiranju podatkov ne upošteva dovoljenj, ampak dejansko indeksira vse datoteke na disku.

Pri izpisu rezultatov upošteva dovoljenja, ki jih ima uporabnik na teh podatkih.

Slaba stran: ne deluje v realnem času

Iskanje in urejanje/sortiranje

- ls

Rezultati ukaza *ls* so lahko razporejeni glede na:

- Končnico: -X (sortira po abecednem vrstnem redu končnic)
- Brez sortiranja: -U (izpis vnosov na podlagi vrstnega reda v direktoriju – direktoriji imajo prednost)
- Velikost: -S (*ls -lS*)
- Verzijo: -v
- Čas: -t (sortiraj po času; v kombinaciji z -c in -u)
- Spremembo statusa: -c
 - *ls -ltc* (sortiraj glede na čas spremembe in jo izpiši),
 - *ls -lc* (sortiraj po imenu in prikaži kdaj je bila sprememba narejena)
 - *ls -c* (sortiraj po času)
- Času dostopa: -u
 - *ls -ltu* (sortiraj po času dostopa in ga izpiši)
 - *ls -lu* (prikaži čas dostopa in sortiraj po imenu)
 - *ls -u* (sortiraj po času dostopa)

Iskanje in urejanje/sortiranje

- sort

Urejanje/sortiranje vrstic besedilnih datotek

Privzeto sortira vrstice po abecedi.

Za sortiranje po „številkah“, uporabi $-n$

uporaba: `sort names.txt`

Ukazi za nadzor časa

- date
prikaz in nastavljanje datuma in
- cal
izpis koledarja po različnih kriterijih (leta, meseci,...)
- time
dodaj pred kateri koli drugi ukaz za beleženje časa za izvedbo ukaza
- crontab
samodejni rasporejevalnik (seznam ukazov, ki jih želite izvesti po rednem urniku)

Arhiviranje

- tar
program za arhiviranje (združevanje večih datotek in direktorijev v eno arhivsko datoteko)
- gzip, gunzip
kompresija in dekompresija dokumentov
- Obstaja še vrsta drugih programov za kompresijo podatkov (zip, unzip, rar, unrar,...)

Ukazi za nadzor uporabnikov

- passwd: spremeni geslo
(ne deluje na računalnikih na FAMNITu, zaradi drugačnega načina avtentikacije)
- id, groups: id številka uporabnika in kateri skupini uporabnik pripada
- finger: informacije o uporabniku
- whoami, who: informacijo o vpisanih uporabnikih
- su, sudo: vpis in izvajanje ukazov z uporabo drugega uporabniškega imena
- adduser, addgroup: dodajanje uporabnikov in skupin
- usermod, userdel: urejanje informacij o uporabniku in odstranjevanje uporabnikov

Procesi

- top: izpis procesov, ki tečejo in porabo virov v realnem času
- uptime: prikaz kako dolgo sistem že teče
- ps, pstree: izpis drevesa procesov
- kill: zaustavi izvajanje procesa
- uname: izpiši informacije o sistemi (informacije o OS)
- cat /proc/cpuinfo: informacije o procesorju

Network

- ifconfig, iwconfig: data and setting of the data on network cards
- route: printing, adding and deleting of data from routing table
- hostname: printing and setting the name of the computer
- /etc/resolv.conf: listed domain servers (each in it's own line)

- mount, unmount: connecting and disconnecting a device
- shutdown, (halt, reboot): shutting down the computer